

ORGANİZE TOPTAN DOĞAL GAZ SATIŞ PIYASASI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, objektif ve şeffaf koşullar altında doğal gazın piyasada fiyatlanmasını sağlamaktır.

(2) Bu Yönetmelik, piyasa katılımcılarının ticaret yapabilmelerine ve/veya iletim sistemindeki dengesizliklerin giderilmesine imkan veren organize toptan doğal gaz satış piyasasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun ek 2 nci maddesi, 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu (Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve Doğal Gaz Piyasası Hakkında Kanun)'nun 4 üncü maddesi ile 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 11 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Çıkış noktası: Doğal gazın iletim şebekesinden çıktığı ve iletim şirketinden teslim alındığı noktayı,
- b) Dengeleme gazı alış fiyatı (DGAF): ŞİD uyarınca belirlenen dengeleme gazı alış fiyatını,
- c) Dengeleme gazı satış fiyatı (DGSF): ŞİD uyarınca belirlenen dengeleme gazı satış fiyatını,
- ç) Dengesizliklerin uzlaştırılması: Her bir gaz gününe ilişkin olarak ŞİD uyarınca belirlenen dengesizlik miktarları ve fiyatları üzerinden her bir taşıtanın dengesizliğine ilişkin olarak alacak ve borçların hesaplanması ve ilgili bildirimlerin hazırlanması işlemlerini,
- d) Elektronik bülten tablosu (EBT): Piyasada faaliyet gösteren tarafların piyasa hareketlerini takip edebilmeleri için kurulmuş olan ve iletim şirketince işletilen elektronik duyuru panosunu,
- e) Eşleşme: Organize toptan doğal gaz satış piyasasında verilen ve birbiriyle uyuşan alış ve satış yönlü tekliflerin eşleşmesini,
- f) Gaz günü (G): Saat 08.00'da başlayıp ertesi gün saat 08.00'da sona eren 24 saatlik zaman dilimini,
- g) Gerekçe kodu: İletim şirketinin ilave dengeleyici olarak veya ŞİD'de belirtilen diğer haller gereği organize toptan doğal gaz satış piyasasına girmesi durumunda giriş sebebini belirten referans numarasını,
- ğ) Giriş noktası: Doğal gazın iletim şebekesine girdiği ve iletim şirketine teslim edildiği teslim noktasını,
- h) Günlük referans fiyat (GRF): Kesinleşmiş eşleşmelerin fiyatlarından ve teslim gününden hareketle PUE'debelirlenen esaslar çerçevesinde hesaplanan günlük doğal gaz fiyatını/fiyatlarını,
- ı) İkili anlaşma: İlgili mevzuat hükümlerine aykırı olmamak üzere, özel hukuk hükümlerine tabi olarak doğal gaz alınıp satılmasına ilişkin ticari anlaşmaları,
- i) İlave dengeleyici: ŞİD uyarınca iletim şebekesinin fiziki dengesinin sağlanması amacıyla organize toptan doğal gaz satış piyasasına girerek piyasa işlemi yapması durumunda piyasa katılımcısı olarak iletim şirketini,
- j) İlave dengeleyici fiyatı (İDF): İletim şirketinin ilave dengeleyici sıfatıyla STP'de işlem yaptığında ŞİD'debelirlenen kurallar çerçevesinde oluşan fiyatı,
- k) İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar (ŞİD): 26/10/2002 tarihli ve 24918 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği gereğince, iletim şirketi tarafından hazırlanan ve iletim hizmetine ilişkin olarak iletim şirketi ile taşıtanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen uygulama esaslarını,
- l) İletim şebekesi: Doğal gaz dağıtım şebekesi dışında doğal gazın taşınması için kullanılan doğal gaz boru hattı şebekesi ile bununla ilgili tesisleri,
- m) İletim şebekesi stoğu: İletim şebekesi içinde bulunan doğal gazı ifade etmek üzere ŞİD çerçevesinde belirlenen miktarı,
- n) İletim şirketi: Boru hatları ile iletim faaliyetini gerçekleştiren tüzel kişiyi,
- o) İlgili mevzuat: Doğal gaz piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge, kurul kararları ile

ilgili tüzel kişinin sahip olduğu lisans veya lisansları,

ö) Kanun: 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu (Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve Doğal Gaz Piyasası Hakkında Kanun)'nu,

p) Kesinleşmiş eşleşme: Organize toptan doğal gaz satış piyasasında verilen tekliflerin bu Yönetmelik ve PUE çerçevesinde piyasa işletmecisi tarafından onaylanınca kazandığı niteliği,

r) Kesinleşmiş takas miktarı: Bir piyasa katılımcısının kesinleşmiş eşleşmelerinin mahsuplaşmaları yapıldıktan sonra oluşan teslimata konu net doğal gaz miktarını,

s) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,

ş) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

t) Merkezi uzlaştırma kuruluşu: Piyasa katılımcıları arasında bu Yönetmelikle belirlenecek olan mali işlemlerin yürütülmesinde kendisinden hizmet alınan ve 06/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre merkezi takas kuruluşu olarak görev yapan kuruluşu,

u) Merkezi uzlaştırma kuruluşu anlaşması: Piyasa işletmecisi ile merkezi uzlaştırma kuruluşu arasında imzalanan ve tarafların teminat yönetimi ve ödemelere ilişkin görev ve sorumluluklarını belirleyen anlaşmayı,

ü) Merkezi uzlaştırma kuruluşu-katılımcı anlaşması: Merkezi uzlaştırma kuruluşu tarafından hazırlanan ve piyasa işletmecisi tarafından onaylanan, piyasa katılımcıları ile merkezi uzlaştırma kuruluşu arasında teminat yönetimi ve nakit takas hizmetlerine ilişkin olarak imzalanan anlaşmayı,

v) Olağandışı durum: Organize toptan doğal gaz satış piyasasının işleyişini olumsuz etkileyen olağandışı durumları,

y) Organize toptan doğal gaz satış piyasası: Piyasa işletmecisi tarafından bu Yönetmelik kapsamında işletilecek olan piyasayı,

z) Piyasa işlemi: Organize toptan doğal gaz satış piyasasında gerçekleştirilen ticari işlemleri,

aa) Piyasa işlemlerinin uzlaştırılması: STP'de her bir gaz gününe ilişkin olarak yapılan işlemlerden dolayı her bir piyasa katılımcısı nezdinde doğan alacak ve borç miktarlarının belirlenmesi, ilgili alacak ve borçların hesaplanması ve ilgili bildirimlerin hazırlanması işlemlerini,

bb) Piyasa İşletim Usul ve Esasları (PUE): Bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat doğrultusunda organize toptan doğal gaz satış piyasasının işletilmesine ilişkin usul ve esasları,

cc) Piyasa işletmecisi: STP'yi kuran ve merkezi karşı taraf olarak işleten, piyasa işletim lisansı sahibi Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketini,

çç) Piyasa katılımcısı: STP'de işlem yapma hakkı bulunan sistem kullanıcılarını,

dd) Piyasa tabanlı olmayan yöntemler: İletim şirketinin sistemin fiziksel dengesini sağlamak amacıyla organize toptan doğal gaz satış piyasasını kullanmaksızın başvurabileceği ŞİD'de düzenlenen mekanizmaları,

ee) Piyasa teslim sözleşmesi: İletim şirketi ve piyasa işletmecisi arasında akdedilen sözleşmeyi,

ff) Sistem: Doğal gazın üretimi, iletimi, depolanması ve dağıtım işlevlerini yerine getirmek üzere kurulan tesis ve teçhizatı,

gg) Sistem kullanıcısı: Sistemden gaz alan veya sisteme gaz temin eden veya sistem üzerinden transit gaz geçişi yapan gerçek veya tüzel kişiyi,

ğğ) Standart taşıma sözleşmesi (STS): Standart hizmetin sağlanması için iletim şirketi ile taşıtan arasında akdedilen taşıma sözleşmesini,

hh) STP katılım anlaşması: Piyasa işletmecisi ile STP'ye katılım sağlayan lisans sahipleri arasında yapılan ve bu Yönetmelikte belirlenen esaslar çerçevesinde hazırlanmış olan anlaşmayı,

ıı) Sürekli ticaret: Fiyat ve miktar olarak uyumlu olan tekliflerin derhal eşleştirildiği ticaret yöntemini,

ii) Sürekli ticaret platformu (STP): Piyasa işletmecisi tarafından bu Yönetmelik çerçevesinde organize toptan doğal gaz satış piyasasına yönelik olarak kurulan ve elektronik ortamda işletilen ticaret platformunu,

jj) Talep tarafı katılımı: Bu Yönetmelik çerçevesinde iletim şebekesi çıkış noktaları için doğal gaz toptan satış faaliyeti gösterme hakkına sahip lisanslı piyasa katılımcıları üzerinden doğal gaz çekişini azaltma/artırma yönlü tekliflerin verilmesine yönelik işlemleri,

kk) Taşıtan: İletim şirketi ile STS imzalamış tedarikçi ve ihracatçı şirketi,

ll) Tedarikçi: Serbest tüketicilere, toptan satış şirketlerine, ithalatçı şirketlere, ihracatçı şirketlere, CNG dağıtım, iletimi ve satışı şirketlerine ve dağıtım şirketlerine doğal gaz satan ithalatçı şirketleri, toptan satış şirketleri ve üretim şirketlerini,

mm) Teklif bölgesi: İletim şirketi tarafından tekliflere esas olmak üzere belirlenen bölgeyi,

nn) Teklif noktası: Piyasa katılımcılarının PUE uyarınca STP'de verecekleri tekliflere konu olan fiziksel ya da sanal giriş noktasını,

- oo) Teslim noktası: Doğal gazın teslim edildiği noktayı,
öö) Teslimat dönemi: PUE’de belirlenen esaslar çerçevesinde, STP işlemleri sonucunda yapılması gereken doğal gaz teslimatının gerçekleştirildiği dönemi,
pp) Ticaret açılış zamanı: İlgili gaz günü için tekliflerin verilmeye başlandığı, PUE’de belirlenen zamanı,
rr) Ticaret aralığı: Ticaret açılış zamanından ticaret kapanış zamanına kadar geçen, piyasa katılımcılarının piyasa işlemi yapabildikleri, PUE’de belirlenen zaman dilimini,
ss) Ticaret kapanış zamanı: İlgili gaz günü için tekliflerin verilmesinin sona erdiği, PUE’de belirlenen zamanı,
şş) Ürün: Piyasa işletmecisinin PUE’de yer alan esaslar çerçevesinde geliştirdiği işlem türlerini ifade eder.
(2) Bu Yönetmelikte geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer kavram ve kısaltmalar, ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Taraflar, Tarafların Görevleri, Yetkileri ve Sorumlulukları

Organize toptan doğal gaz satış piyasasına ilişkin genel esaslar

MADDE 4 –(1) 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 11 inci maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında Kurulca yetkilendirilmiş piyasa işletmecisi tarafından işletilen organize toptan doğal gaz satış piyasası, piyasa katılımcılarına bu Yönetmelikte tanımlanan koşullar çerçevesinde ticaret imkanı verir.

(2) Organize toptan doğal gaz satış piyasasında yapılan işlemler, sürekli ticaret esasına dayanır ve STP üzerinde gerçekleştirilir.

(3) Piyasa işletmecisi, organize toptan doğal gaz satış piyasası faaliyetlerini iletim şirketi ile her türlü koordinasyon ve haberleşmeyi sağlayarak yürütür.

(4) Organize toptan doğal gaz satış piyasası, arz ve talep dengesini sağlamak ve/veya doğal gaz ticareti yapabilmek için aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde işletilir:

a) STP’de sunulan teklifler, piyasa katılımcıları arasında ayırım gözetilmeksizin değerlendirilir.

b) Organize toptan doğal gaz satış piyasasında faaliyetler, şeffaflık ve sorumluluk ilkelerine uygun şekilde yürütülür.

c) STP’de piyasa katılımcıları, kendi alışı ve/veya satışı yönlü tekliflerinde belirtilen miktar ve fiyat şartlarını sağlamakla yükümlüdür.

(5) Organize toptan doğal gaz satış piyasası temel olarak aşağıdaki işlevleri yerine getirir:

a) Piyasa katılımcılarına sözleşmeye bağlanmış yükümlülüklerini PUE’de belirlenen zaman dilimleri içerisinde yönetme olanağı sağlama.

b) İletim sistemindeki günlük dengesizlik miktarlarının azalmasına yardım etme ve iletim şirketine gün öncesinden mümkün olduğu ölçüde dengelenmiş bir sistem sağlama.

c) Piyasa katılımcılarına ikili anlaşmalarına ek olarak doğal gaz alım-satımı yapma imkanı sağlama.

İletim sistemine ilişkin genel esaslar

MADDE 5 –(1) İletim sisteminde fiziki dengenin sağlanması, ŞİD kapsamındaki hak ve yükümlülükleri çerçevesinde iletim şirketinin sorumluluğundadır.

(2) Piyasa katılımcılarının STP’de yaptıkları piyasa işlemleri, ŞİD ve ilgili mevzuat kapsamındaki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

(3) STP’de kesinleşen işlemler, piyasa katılımcıları açısından iletim sisteminde fiziki teslimat ve/veya doğal gazın mülkiyetinin el değiştirmesi yükümlülüğü doğurur.

(4) Dengesizliklerin uzlaştırılması, iletim şirketince piyasa işletmecisine aktarılan tahsisat verileri doğrultusunda iletim şirketi adına piyasa işletmecisi tarafından yapılır.

Piyasa işlemlerine, piyasa işlemlerinin ve dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin genel esaslar

MADDE 6 –(1) STP’de piyasa katılımcıları tarafından verilen teklifler sonucunda meydana gelen eşleşmeler, piyasa işletmecisi tarafından bu Yönetmelik ve PUE çerçevesinde onaylandığında kesinleşmiş eşleşme statüsü kazanır.

(2) Kesinleşen eşleşmelere konu miktarların ilgili işlemler açısından mahsuplaştırılması sonucunda kesinleşmiş takas miktarları oluşur.

(3) Kesinleşmiş takas miktarları; piyasa işletmecisi tarafından iletim şirketine, taşıtan sıfatını haiz piyasa katılımcıları nam ve hesabına, ŞİD’de belirlenen süre ve koşullara uygun şekilde taşıma miktarı bildirimini ya da taşıma miktarı değişiklik bildirimini olarak iletilir.

(4) Piyasa işlemlerinin uzlaştırılması, piyasa işletmecisi tarafından kesinleşmiş takas miktarları dikkate alınarak, gaz günü bazında aylık olarak yapılır.

(5) Piyasa işlemlerinin uzlaştırılması işlemleri hızlı, güvenilir ve şeffaf bir şekilde aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde merkezi karşı taraf sıfatıyla, alıcıya karşı satıcı satıcıya karşı alıcı olarak, piyasa işletmecisi tarafından yürütülür:

a) Bir gaz gününe yönelik olarak ticaret aralığında bu Yönetmelik kapsamında yapılan piyasa işlemleri, söz konusu gaz günü bazında uzlaştırılır. Piyasa işletmecisi, faturaların hazırlanması ile gerekli tahsilat ve ödeme işlemlerinin yapılması faaliyetlerini yürütür.

b) Piyasa işletmecisi, piyasa işlemlerinin uzlaştırılması işlemlerini gerçekleştirdiği organize toptan doğal gaz satış piyasasında katılımcıların risklerinin yönetilmesini teminen teminatların hesaplanması, uygulanması ve muhafazası faaliyetlerini bu Yönetmelik ve PUE'de belirlenen koşullar çerçevesinde gerçekleştirir.

c) STP'de gerçekleştirilen her bir doğal gaz alım-satımının uzlaştırılmasında, kesinleşen piyasa işlemindeki eşleşme fiyatı esas alınır. STP'de gerçekleştirilen doğal gaz alım-satımları taraflar için bağlayıcı nitelik taşır.

ç) Bir gaz gününe yönelik olarak yapılmış piyasa işlemlerinin uzlaştırılması hesaplamalarında sadece söz konusu gaz gününe ilişkin ticaret aralığında yapılmış işlemlere ait değerler dikkate alınır ve bir ticaret aralığına ait değerler başka bir ticaret aralığına aktarılamaz.

(6) Piyasa işletmecisi, taşıtanların iletim sistemindeki dengesizliklerinin uzlaştırılmasını ŞİD ve PUE'de belirtilen koşullar çerçevesinde iletim şirketi adına ay sonunda günlük bazda gerçekleştirir.

(7) Dengesizliklerin uzlaştırılması işlemleri hızlı, güvenilir ve şeffaf bir şekilde aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde iletim şirketi adına piyasa işletmecisi tarafından yürütülür:

a) Dengesizliklerin uzlaştırılması tüm sistem kullanıcılarının bir gaz gününe ilişkin iletim şirketi tarafından belirlenen tahsisat miktarları esas alınarak piyasa işletmecisi tarafından gaz günü bazında gerçekleştirilir. Piyasa işletmecisi, dengesizliklerin uzlaştırılması işlemlerini gerçekleştirerek, faturaların hazırlanması ile gerekli tahsilat ve ödeme işlemlerinin yapılması ve taşıtanların risklerinin yönetilmesini teminen bu işlemlere ait teminatların hesaplanması, uygulanması ve muhafazası faaliyetlerini bu Yönetmelik, ŞİD ve PUE'de belirlenen koşullar çerçevesinde iletim şirketi adına yürütür.

b) Piyasa işletmecisi tarafından, dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin hesaplar piyasa işlemlerinin uzlaştırılmasına ilişkin hesaplardan ayrı olarak tutulur.

c) ŞİD'de belirlenen hatalı okuma veya hiç veri gelmemesi durumları haricinde, bir gaz gününe yönelik dengesizliklerin uzlaştırılması hesaplamalarında sadece söz konusu gaz gününe ilişkin değerler dikkate alınır ve bir gaz gününe ilişkin değerler başka bir gaz gününe aktarılamaz.

(8) STP'de gerçekleştirilen işlemlerin, dengesizliklerin ve faturaya konu diğer kalemlerin faturalandırılması ve faturaların ilgili taraflara bildirimini, piyasa işletmecisi tarafından PUE'nin ilgili hükümleri çerçevesinde yapılır.

Piyasa katılımcıları

MADDE 7 – (1) Piyasa katılımcıları, organize toptan doğal gaz satış piyasasında işlem yapmak istedikleri gaz yılına ilişkin olarak STS ve STP katılım anlaşması imzalamış olan;

- a) Toptan satış lisansı sahibi,
- b) İthalat lisansı sahibi,
- c) İhracat lisansı sahibi

tüzel kişilerden oluşur. İletim lisansı sahibi yalnızca ilave dengeleyici olarak ve ŞİD'de belirtilen diğer haller gereğince bu Yönetmelik ve ŞİD'de yer alan esaslar çerçevesinde piyasa katılımcısı sıfatını haiz olur.

Piyasa katılımcılarının sorumlulukları

MADDE 8 – (1) Piyasa katılımcıları STP katılım anlaşmasında, STP'de yaptıkları işlemler sonucu oluşan kesinleşmiş takas miktarına ilişkin olarak piyasa işletmecisinin iletim şebekesinde ilgili piyasa katılımcısının nam ve hesabına ŞİD'de tarif edilen şekilde taşıma miktarı bildirimini ya da taşıma miktarı değişiklik bildirimini yapmasına izin verir.

(2) Her piyasa katılımcısı, piyasa işlemlerinin uzlaştırılmasını teminen STP katılım anlaşması gereğince piyasa işletmecisini aracı olarak atamakla yükümlüdür.

(3) Piyasa katılımcıları, STP'de verdikleri tekliflere konu iletim sistemi giriş ve çıkış noktalarında ŞİD kapsamında kapasite rezervasyonu yaptırmış olmakla yükümlüdür.

(4) Piyasa katılımcıları, kapasiteye sahip oldukları giriş ve çıkış noktalarında ŞİD gereğince kapasite aşımı ile ilgili oluşabilecek bedelleri ödemekle yükümlü olduklarını kabul ederler.

(5) Piyasa katılımcıları, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerini organize toptan doğal gaz satış piyasasına ve/veya sistem işletimine zarar vermeyecek ve ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacak şekilde yürütmekle yükümlüdür.

(6) Piyasa katılımcıları, ŞİD'de tanımlanan her gaz günü için iletim sistemine giriş noktalarında teslim edecekleri toplam doğal gaz miktarı ile iletim sisteminden çıkış noktalarından çekecekleri toplam doğal gaz miktarı için STP işlemleri de dikkate alınarak eşitlik sağlamakla yükümlüdür.

(7) Piyasa katılımcıları, piyasa işletmecisine karşı ilgili piyasa işlemlerinin gerektirdiği mali sorumlulukları üstlenir.

(8) Piyasa katılımcıları, STP'de verdikleri teklifler sonucunda oluşan kesinleşmiş takas miktarlarını, teklifin teslim şartlarında belirtilen hususlara uygun şekilde teslim etmekle ya da teslim almakla yükümlüdür.

(9) Piyasa katılımcıları, piyasa işletmecisi tarafından kendilerine iletilen tüm ödeme bildirimleri ve faturalara ilişkin olarak gerekli ödemeleri zamanında ve eksiksiz şekilde yapar.

(10) Piyasa katılımcıları, denge sorumluluğuna ilişkin sapmaları Kuruma raporlayabilmesi için iletim şirketinin ihtiyaç duyduğu bilgileri verir.

Piyasa işletmecisinin sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Piyasa işletmecisi, organize toptan doğal gaz satış piyasasının işletilmesi ve veri yayımlama faaliyetlerini eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin, şeffaflık ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yürütür.

(2) Piyasa işletmecisi, piyasa katılımcılarına karşı ilgili piyasa işlemlerinin gerektirdiği mali sorumlulukları üstlenir.

(3) Piyasa işletmecisi, organize toptan doğal gaz satış piyasasının işletilmesine ilişkin olarak aşağıdaki faaliyetleri yürütür:

a) STP'yi bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak kurmak ve işletmek,

b) Organize toptan doğal gaz satış piyasasına ilişkin olarak bu Yönetmelik ile genel esasları belirlenen hususların uygulanmasına ilişkin detaylı düzenlemeleri kapsayan PUE'yi hazırlayarak Kurul onayına sunmak,

c) STP'de işlem görmek üzere, piyasa ve sistemin ihtiyaçları doğrultusunda ürün geliştirmek,

ç) İletim sistemi ve STP'nin eşgüdümlü olarak verimli şekilde kullanılmasını sağlamak için iletim şirketi ile işbirliği yapmak,

d) Organize toptan doğal gaz satış piyasasının işletilmesine ilişkin olarak PUE'de yer alan yetki ve sorumluluklar çerçevesinde uygulamaya yönelik kararlar almak, ilgili kurum ve kuruluşlara öneri ve/veya tekliflerde bulunmak,

e) İlgili mevzuatta belirlenen diğer görevleri yerine getirmek.

(4) Piyasa işletmecisi, veri yayımlama ve raporlamaya ilişkin olarak, Kurum tarafından talep edilen her türlü bilgi ve raporların yanı sıra PUE'de belirlenen bilgi, belge, rapor ve istatistiklerin hazırlanması ve yayımlanması faaliyetlerini yürütür.

(5) İletim şirketinin ilave dengeleyici olarak STP'ye girmesi durumunda iletim şirketinin kimliğinin paylaşılması durumu hariç olmak üzere, piyasa katılımcılarının kimlikleri anonim olarak verilen tekliflerinin kabul edilmesinden önce ya da sonra herhangi bir zamanda diğer piyasa katılımcıları ile paylaşılmaz. Bununla birlikte, işlemlerin kesinleşmesinin ardından, işlem yapan piyasa katılımcılarının kimlikleri, ilgili işlem bilgileri ile birlikte iletim şirketi ile paylaşılır.

(6) Piyasa işletmecisi, piyasa işletim faaliyetlerinin şeffaflığına ilişkin olarak yayımlanması ilgili mevzuatta öngörülen hususlar dışında, yürüttüğü piyasa işletmeciliği faaliyetleri çerçevesinde vakıf olduğu ve/veya piyasa katılımcıları tarafından sağlanan bilgi ve belgelerin gizliliğinin sağlanmasından sorumludur ve buna yönelik gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(7) Piyasa işletmecisi, iletim şirketi ile bu Yönetmelik ve PUE'de yer alan hak ve yükümlülüklerini düzenleyen piyasa teslim sözleşmesini akdeder. Bahse konu sözleşmede ilgili mevzuatta yer alan diğer hususlar da göz önünde bulundurulur ve sistemin ve STP'nin işleyişini engelleyen veya aksatan hükümlere yer verilemez.

İletim şirketinin sorumlulukları

MADDE 10 – (1) İletim şirketi, aşağıda tanımlanan faaliyetleri eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin, şeffaflık ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yürütür:

a) Gaz günü öncesinde kendisine iletilen programlar çerçevesinde günlük talep tahmini ve iletim şebekesi stoğutahmini yapıp EBT'de yayımlamak ve STP'de duyurulmak üzere piyasa işletmecisine iletmek,

- b) Her yıl Haziran ayı sonuna kadar yıllık bazda olmak üzere 10 (on) yıllık doğal gaz iletim kapasite projeksiyonu raporunu hazırlamak ve yayımlamak,
- c) Doğal gaz iletimini güvenli, verimli ve ekonomik olarak gerçekleştirecek şekilde iletim şebekesi stoğunun gerekli seviyede kalmasını sağlamak,
- ç) İletim sisteminin fiziki dengede kalmasını, bu Yönetmelik, Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği ve ŞİD hükümleri çerçevesinde yürütülen işlemler vasıtasıyla sağlamak,
- d) ŞİD hükümleri çerçevesinde ilave dengeleyici sıfatıyla organize toptan doğal gaz satış piyasasına girerek iletim şebekesinin fiziki dengesinin sağlanması amacıyla piyasa işlemi yapmak,
- e) İlave dengeleyici sıfatıyla girmesi haricinde ŞİD’de belirlenen diğer haller gereği STP’ye girmek,
- f) Piyasa işlemlerinin ve dengesizliklerin uzlaştırılması için gerekli bilgileri piyasa işletmecisine PUE’de belirlenen zamanda ve şekilde bildirmek,
- g) İletim sisteminde belirlenen bölgeler bazında basınç ve miktar değerlerini EBT’de yayımlamak ve STP’de duyurulmak üzere piyasa işletmecisine iletmek,
- ğ) ŞİD kapsamında sistem kullanıcılarına bildirmekle yükümlü olduğu ve iletim sistemindeki doğal gaz akışını etkileyecek her türlü hususu eş zamanlı olarak piyasa işletmecisine de bildirmek,
- h) STP’nin iletim şebekesi işleyişi içerisinde eşgüdümlü olarak ve verimli şekilde kullanılmasını sağlamak için piyasa işletmecisi ile işbirliği yapmak,
- ı) İletim faaliyetlerinin şeffaflığına ilişkin olarak yayımlanması ilgili mevzuatta öngörülen hususlar dışında, yürüttüğü iletim faaliyetleri çerçevesinde vakıf olduğu ve/veya piyasa katılımcıları tarafından sağlanan bilgi ve belgelerin gizliliği hakkında gerekli tedbirleri almak,
- i) İlgili mevzuatta tanımlanan diğer görevleri yerine getirmek.
- (2) İletim şirketi, piyasa işletmecisi ile bu Yönetmelik ve PUE kapsamında yer alan hak ve yükümlülüklerini düzenleyen piyasa teslim sözleşmesini, PUE’nin yayımlanmasından itibaren 60 (altmış) gün içerisinde akdeder.

İletim şirketinin STP’ye giriş koşulları

MADDE 11 – (1) İletim şirketi, ŞİD’de belirlenen gerekçe kodlarına konu hallerin ortaya çıkması durumunda, yalnızca ilave dengeleyici olarak ve ŞİD’de belirtilen diğer haller gereğince STP’yi kullanarak doğal gaz alım-satımı yapabilir.

(2) İletim şirketi, ŞİD uyarınca iletim şebekesinin fiziki dengesinin sağlanması amacıyla öncelikle STP’ye girer. Ancak iletim şirketi iletim şebekesi stoğunu, taşıtanların dengesizliklerini ve STP’de oluşan hacim seviyesini dikkate alarak piyasa tabanlı olmayan yöntemlerin kullanılmasını yönünde karar alabilir.

(3) İletim şirketinin STP’ye giriş koşulları ile STP’ye ilave dengeleyici olarak girmesi durumunda İDF’nin hesaplanmasına ve iletim şebekesinin fiziki dengesinin sağlanması için alabileceği piyasa tabanlı olmayan yöntemlere ilişkin düzenlemeler ŞİD’de yer alır.

(4) İletim şirketi, ilave dengeleyici olarak STP’yi kullandığında, PUE ve ŞİD’de belirtilen haller dışında diğer piyasa katılımcıları ile aynı hak ve yükümlülüklerle sahip olur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Piyasa İşlemleri, Teminatlar, Olağandışı Durumlar, Piyasa İşletim Usul ve Esasları

Organize toptan doğal gaz satış piyasasına katılım koşulları

MADDE 12 – (1) Sistem kullanıcıları;

- a) İlgili gaz yılı için iletim şirketi ile yürürlükte olan bir STS imzalamış olmak,
- b) Piyasa işletmecisi ile STP katılım anlaşması imzalamak,
- c) Merkezi uzlaştırma kuruluşu ile merkezi uzlaştırma kuruluşu-katılımcı anlaşması imzalamış olmak,
- ç) Piyasa işletmecisinin ve merkezi uzlaştırma kuruluşunun öngördüğü teminat koşullarını yerine getirmek,
- d) Kendisinin ve/veya doğrudan ya da dolaylı ortaklarının piyasa işletmecisine, iletim şirketine ve merkezi uzlaştırma kuruluşuna karşı bir önceki gaz yılına ilişkin olarak ilgili mevzuat ve anlaşmalardan doğan yükümlülüklerini tam olarak ifa etmiş olduğunu belgelemek,
- e) STP’de verdiği tekliflerin eşleşme sonucu kabul edilmesini müteakip EBT ve piyasa işlemlerinin uzlaştırılması işlemlerinin yapılabilmesini teminen piyasa işletmecisini aracı olarak atamış olmak,
- f) PUE’de belirlenen yazılım şartlarını yerine getirmiş olmak,
- g) Bu Yönetmelikte ve PUE’de belirtilen diğer hususları yerine getirmek

şartlarının tümünü sağlamak kaydıyla piyasa katılımcısı sıfatını kazanır.

Piyasaya erişimin askıya alınması

MADDE 13 – (1) Aşağıdaki koşulların oluşması halinde, piyasa işletmecisi ilgili piyasa katılımcısının STP'ye erişimini ve/veya bu kapsamda hak ve borç doğuracak işlemler yapmasını STP katılım anlaşması uyarınca askıya alabilir:

- a) PUE'ye aykırı işlemlerin, yazılı ihtarla rağmen belirtilen süre zarfında düzeltilmemesi,
- b) Piyasa işletimine ilişkin bedel ve ücretlerin ödenmemesi ve/veya yükümlülüklerin yerine getirilmemesi,
- c) PUE'de belirlenen teminat yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi,
- ç) Piyasa katılım koşullarının herhangi birinin ortadan kalkması,
- d) Organize toptan doğal gaz satış piyasasının işleyişine etki edebilecek herhangi bir yasal şart, yargı kararı, hükümet kararı, yetkili makam ve mercilerin kararı ile alınan önlem veya kısıtlamanın bulunması.

(2) Aşağıdaki koşulların oluşması halinde piyasa işletmecisi, tüm piyasa katılımcılarının STP'ye erişimini PUE'de belirtilen şartlar çerçevesinde tamamen ya da kısmen askıya alabilir:

- a) Olağandışı durumlar,
- b) Mücbir sebepler,
- c) STP'ye ilişkin planlı bakımlar,
- ç) Organize toptan doğal gaz satış piyasasının işleyişine etki edebilecek herhangi bir yasal şart, yargı kararı, hükümet kararları, yetkili makam ve mercilerin kararları ile önlemleri veya kısıtlamaları.

(3) Birinci ve/veya ikinci fıkralar kapsamında STP'ye erişimin PUE ya da ilgili sözleşme şartları çerçevesinde askıya alınmasından sonra, askıya alınmaya neden olan koşulların kalkması durumunda takip edilecek prosedür PUE'de belirlenir.

Piyasa katılımcısı statüsünün sona ermesi

MADDE 14 – (1) Piyasa katılımcısı statüsü, iletim şirketi ile yapılan STS ve/veya STP katılım anlaşmasının herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda PUE'nin ilgili hükümleri kapsamında ortadan kalkar.

(2) Sisteme erişimi askıya alınan piyasa katılımcılarının PUE'de belirlenen süre ve şartlar çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde piyasa katılımcısı statüleri sona erdirilir.

STP'de teklif verilmesi ve fiyat oluşumu

MADDE 15 – (1) STP'de eşleşmelere konu alış ya da satış yönlü teklifler, fiziki ya da sanal teslimat noktalarına yönelik verilir.

(2) Bir piyasa katılımcısı, yalnızca iletim şebekesinde kapasite rezervasyonu yaptığı noktalarda teklif verebilir. Tekliflerin şartları, ŞİD ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmak kaydıyla PUE'de belirlenir.

(3) İlgili gaz gününe yönelik verilen satış teklifleri artan fiyata, alış teklifleri azalan fiyata göre piyasa işletmecisi tarafından sıralanır. Aynı yönde verilen tekliflerden fiyatı iyi olan teklif önceliklidir. Alış teklifi için fiyatı en yüksek olan satış teklifi için fiyatı en düşük olan teklif, en iyi teklif olarak değerlendirilir. Aynı yönde ve tipte verilen eşit fiyatlı tekliflerden önce kaydedilen teklif önceliklidir.

(4) STP'de verilen teklifler değerlendirilirken, piyasa işletmecisi tarafından PUE'de belirlenen şartlar çerçevesinde tutulacak teminata ilişkin kurallar dikkate alınır.

(5) Piyasa işlemlerinin uzlaştırılmasında, kesinleşen piyasa işlemindeki eşleşme fiyatları esas alınır. STP kapsamında gerçekleştirilen doğal gaz alım-satımları taraflar için bağlayıcı nitelik taşır. Piyasa katılımcıları, alış veya satış yönlü tekliflerinde belirtilen fiyat ve şartları sağlamakla yükümlüdür.

(6) Açıklanacak günlük referans fiyat/fiyatlar, kesinleşmiş eşleşmelerin fiyatlarından ve teslim gününden hareketle PUE hükümleri çerçevesinde hesaplanır.

STP'de verilecek tekliflere ilişkin asgari unsurlar

MADDE 16 – (1) Piyasa katılımcıları tarafından STP'de verilecek tekliflerin aşağıdaki asgari unsurları taşınması gereklidir:

- a) Teklife konu gaz günü,
- b) Teklifin yönü (alış ya da satış),
- c) Teklif tipi (teklifin geçerlilik süresi, teklifin kısmi ya da bütün olarak kabul edilebileceği vb.),
- ç) Teklife konu miktar,

- d) Teklif fiyatı,
- e) Teslimat dönemi ve teslimata ilişkin PUE’de belirtilen diğer hususlar,
- f) Noktasal/bölgesel teklifse, teklif noktası/bölgesi,
- g) Teklifin talep taraflı olup olmadığı,
- ğ) Varsa gerekçe kodu.

(2) Bu madde kapsamında yer alan asgari unsurları taşıyan tekliflere ilişkin diğer hususlar PUE’de belirlenir.

Piyasa katılımına ilişkin teminatlar

MADDE 17 – (1) Piyasa işletmecisi, organize toptan doğal gaz satış piyasasına katılım ile piyasa işlemlerinin ve dengesizliklerin uzlaştırılması işlemlerine ilişkin olarak ŞİD ve/veya PUE’de belirlenen miktar ve koşullarda teminatı piyasa katılımcısından talep eder.

(2) Piyasa işletmecisi, merkezi uzlaştırma kuruluşuna ait bu Yönetmelikte belirlenen görevlerin yerine getirilmesi, teminat mekanizmasının işletilmesi ve ödemelerin zamanında ve doğru bir şekilde gerçekleştirilerek piyasadaki nakit akışının sürekliliğinin sağlanması amacıyla merkezi uzlaştırma kuruluşu anlaşmasını imzalar.

(3) Piyasa işletmecisi tarafından merkezi uzlaştırma kuruluşu anlaşması ile yetkilendirilen merkezi uzlaştırma kuruluşu, PUE’de kendisi için öngörülen görevleri merkezi uzlaştırma kuruluşu-katılımcı anlaşması hükümlerine uygun olarak yerine getirir.

Olağandışı durumlar

MADDE 18 – (1) STP’de yeterli alış ve satış teklifinin verilemeyecek olması sonucunu doğuracak haller, bu Yönetmelik kapsamında olağandışı durumlar olarak kabul edilir. Olağandışı durum kapsamına girebilecek haller ve bu hallerde iletişime ilişkin hususlara PUE’de yer verilir. İletim şirketi STP’de olağandışı durumların oluşması halinde ilave dengeleyici olarak STP’yi kullanmayacağını sistem kullanıcılarına bildirir ve bu halde uygulanacak tedbirlere ilişkin hususlar ŞİD’de düzenlenir.

(2) İletim şirketi, STP’yi ilave dengeleyici olarak ne zaman tekrar kullanacağına ilişkin duyuruyu, sistem koşullarını yeniden değerlendirerek her gaz günü başlangıcında günceller. İletim şirketi yeniden STP işlemlerine geçilmesi kararını, ancak izleyen gaz günü için etki doğuracak şekilde bir önceki gün sistem kullanıcılarına bildirir.

Piyasa İşletim Usul ve Esasları

MADDE 19 – (1) Kurul, gerek gördüğü hallerde piyasada faaliyet gösteren ilgili kişilerin görüşünü alarak yahut gerekmesi halinde resen PUE’de değişiklik yapabilir.

(2) PUE’de eşit taraflar arasında ayırım yapılmaması, ekonomik, verimli ve güvenli işletmecilik yapılması ilkeleri gözetilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sözleşme hükümleri ve talep taraflı katılımı

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik gereğince düzenlenen sözleşmelerde bu Yönetmelik ve PUE hükümlerine aykırı hükümler bulunamaz.

(2) Talep taraflı katılımına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

Piyasa İşletim Usul ve Esaslarının Kurul onayına sunulması

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Piyasa işletmecisi, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat doğrultusunda PUE’yi hazırlayarak bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içerisinde Kurul onayına sunar.

STP’nin kurulması ve test edilmesi

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) STP’nin kurulması, test edilmesi ve test sonrasında piyasa katılımına açılmasına ilişkin hususlara PUE’de yer verilir.

(2) Organize toptan doğal gaz satış piyasası faaliyete başlayıncaya kadar, STP’de herhangi bir teslimat, faturalama ve ödeme yükümlülüğü doğurmaksızın sanal uygulama yapılır.

ŞİD değişiklikleri

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik çerçevesinde iletim şirketi tarafından ŞİD’de yapılacak

değişikliklere ilişkin düzenlemeler, PUE'nin yürürlüğe girdiği tarihte yürürlüğe girer.

Organize toptan doğal gaz satış piyasasının faaliyete geçeceği tarih

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Organize toptan doğal gaz satış piyasası 1/4/2018 günü saat 08:00'da faaliyete geçer.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanı yürütür.